

Julkaistavissa 16.9.2003 klo 13.00

Lisätietoja: Ympäristöministeriö / Markku Nurmi (09) 1603 9440, Tilastokeskus / Jukka Hoffrén (09) 1734 3351

Uusimmat tiedot ympäristön tilasta ja ympäristönsuojelumenoista taas saatavilla

Valtion menoista käytetään vuonna 2004 ympäristönsuojeluun suoraan 940 miljoonaa euroa, mikä on 2,5 prosenttia talousarvioesityksen loppusummasta. Vuonna 2003 ympäristömenot olivat 889 miljoonaa euroa ja 2,5 prosenttia valtion talousarvion loppusummasta. Lisäksi vuonna 2002 kunta-ala käytti ympäristömenoihin 608 miljoonaa euroa ja teollisuus uusimpien käytettävissä olevien tietojen perusteella vuonna 1999 yhteensä 498 miljoonaa euroa.

Suomen ympäristön ongelmana ovat vuosikymmenten aikana kertyneet vanhat päästöt ja luonnonvarojen runsas kulutus. Eryteisesti luonnonvarojen käytön sekä liikenteen ja energian kokonaiskulutuksen ennustetusta kasvusta aiheutuu haittaa ympäristölle. Typpipäästöjen, vesien hajakuormituksen sekä alailmakehän otsonia lisäävien päästöjen vähentäminen edellyttää lisätoimia. Suomessa maatalous on edelleen vesistöjen suurin kuormittaja, joskin EU:n ympäristötuen ansiosta kuormitusta on saatu hieman vähenemään. Myös muiden kotimaasta peräisin olevien päästöjen vähentäminen tai pitäminen nykytasolla vaatii toimia tulevaisuudessa.

Toisaalta Suomessa on kestävä kehityksen tavoitteet otettu ympäristönsuojelussa hyvin huomioon. Tämän totesi tammikuussa 2002 World Economic Forum, jonka ympäristön kestävyysindeksi-vertailussa (Environmental Sustainability Index, ESI) Suomi oli edennyt parhaiten kohti kestävä kehitystä.

Muun muassa nämä tiedot käyvät ilmi tänään julkistetusta Luonnonvarat ja ympäristö 2003 katsauksesta. Katsaukseen on koottu Suomen ympäristön tilaa ja taloutta koskeva uusin tieto. Siinä tarkastellaan kansantalouden eri alojen kehitystä ympäristönäkökulmasta. Tavoitteena on tarjota ajantasaista tietoa helposti ympäristöalan päättäjien, tiedotusvälineiden sekä muiden alasta kiinnostuneiden käyttöön.

Luonnonsuojelun menot lisääntyvät

Ympäristömenoihin käytetyt rahat ovat lisääntyneet lähes kaikissa ympäristömenoerissä (ks. taulukko 1). Maatalouden ympäristötukea esitetään valtion talousarvioesityksessä nostettavaksi tämänvuotisesta 6 miljoonalla eurolla 312 miljoonaan euroon. Tästä puolet tulee rahoituksena EU:lta.

Luonnonsuojeluun osoitetaan vuoden 2004 talousarviossa noin 69 miljoonaa euroa, mikä on 12 miljoonaa euroa enemmän kuin tänä vuonna. Myös ympäristönsuojelun rahoitus lisääntyy ensi vuonna 5 miljoonalla eurolla 59 miljoonaan euroon. Liikennesektorin ympäristömenoja kasvattavat merkittävästi sekä tänä että ensi vuonna Helsinki-Lahti oikoradan ympäristötyöt.

Taulukko 1. Valtion ympäristönsuojelumenojen kehitys vuosina 2000-2004

Valtion ympäristömenoja, miljoonaa euroa

	2000	2001	2002	2003 ¹	2004 ²
Ympäristöhallinto	92	98	102	108	111
Kehitysyhteistyö	49	83	81
Lähialueyhteistyö	10	10	13	10	10
Pohjoismainen ympäristörahoitusyhtiö	1	1	1	1	1
Tutkimus- ja kehittämistoiminta ¹	158	154	157	156	159
Ympäristöjärjestöt	1	1	1	1	1
Ympäristönsuojelu	37	37	40	54	59
Luonnonsuojelu	75	63	59	57	69
Energian säästön edistäminen	3	3	6	25	25
Uusiutuvan energian investointituki	20	17	28	24	24
Asuntojen energiakorjausavustukset	-	-	-	15	15
Liikenteen ympäristönsuojelu ¹	37	39	49	126	146
Lantalainvestointien tuki	1	5	2	2	2
Maatalouden ympäristötuki	276	282	284	306	312
Metsäluonnon hoidon edistäminen	4	4	4	4	6
Yhteensä	764	797	827	889	940

¹ = arvio, ² = ennuste, .. = tieto puuttuu, - = ei käytössä

Ympäristö- ja energiaverojen kertymät kasvussa

Ympäristöön liittyviä veroja ja maksuja kerätään valtion talousarvioesityksen mukaan ensi vuonna runsaat 4,6 miljardia euroa (ks. taulukko 2). Tämä on 12,4 prosenttia budjetin loppusummasta. Vuodesta 2003 verojen arvioitu tuotto nousee 310 miljoonaa euroa. Verojen tuotot lisääntyvät, koska energiaan ja autoiluun liittyvien verojen kertymä on autoiluun liittyvän verokannan alenemisesta huolimatta kasvanut. Ympäristöön liittyvät verot kohdistuvat eniten energian käyttöön. Energiaverojen osuus kokonaissummasta on ensi vuonna 65 prosenttia. Muita suuria veroja ovat autovero, vuotuinen ajoneuvovero eli ns. auton käyttömaksu ja dieselvero.

Taulukko 2. Ympäristöön liittyvät verot ja maksut vuosina 2000-2004

Ympäristöön liittyvät valtion verot ja maksut, miljoonaa euroa

	2000	2001	2002	2003	2004
	TP	TP	TP	TA	TAE
Alkoholijuomaveron lisävero	12	12	18	18	18
Virvoitusjuomaveron lisävero	1	1	2	2	2
Torjunta-ainemaksu	2	2	2	2	2
Energiaverot	2 596	2 652	2 756	2 900	2 990
Öljyjätämaksu	3	3	4	3	3
Autovero	1 059	922	1 023	850	1 020
Vesiensuojelumaksu	1	0	0	0	0
Öljysuojamaksu	5	5	6	9	9
Ajoneuvovero	220	227	237	247	285
Moottoriajoneuvovero	181	208	209	218	228
Jätevero	33	31	32	47	49
Yhteensä	4 113	4 063	4 289	4 296	4 606

TP = Tilinpäätös, TA = Talousarvio, TAE = Talousarvioesitys

Suomen kasvihuonekaasupäästöt ylittäneet Kioton päästötavoitteen

Suomen yhteenlasketut kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2001 yhteensä 80,8 miljoonaa tonnia eli lähes neljä miljoonaa tonnia enemmän kuin Kioton pöytäkirjan perusvuonna 1990. Syynä kasvuun oli energian kulutuksen kasvu, vesivoiman tuotannon pieneneminen Pohjoismaissa ja sähkön kysynnän tyydyttäminen kivihiilellä ja turpeella.

Suomen rikkidioksidipäästöt kasvoivat ennakkotietojen mukaan edellisvuodesta kolmella tuhannella tonnilla. Sen sijaan typpioksidipäästöt laskivat kahdella tuhannella tonnilla. Suomen rikkidioksidipäästöt kansantuotetta kohden ovat noin kolmanneksen pienemmät kuin eurooppalaisten OECD-maiden keskiarvo. Suomen happamasta laskeumasta pääosa aiheutuukin kaukokulkeumasta. Rikkidioksidilaskeumasta vain 17 prosenttia ja typpidioksidilaskeumasta 29 prosenttia oli peräisin kotimaisista päästölähteistä.

Luonnonvarat ja ympäristö -katsaus on ilmestynyt vuodesta 1994 lähtien valtion budjettiesityksen yhteydessä. Katsauksen laadinnasta on vastannut ympäristöministeriö yhdessä valtiovarainministeriön, kauppaja- ja teollisuusministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, Tilastokeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Katsauksen valmistelleen työryhmän puheenjohtajana toimi ympäristöministeriön ylijohtaja Markku Nurmi.

Lähde: *Luonnonvarat ja ympäristö 2003. Ympäristöministeriö ja Tilastokeskus.*

Lisätietoa Internetistä: http://www.tilastokeskus.fi/tkl/tymparisto_luonto.html